

2022 Türkiye Ekonomisi

Ekonomik Araştırmalar Bölümü
Mart 2022
Yayın No: TÜSİAD-T/2022-03/626

Meşrutiyet Caddesi, No: 46 34420 Tepebaşı / İstanbul
Telefon: (0212) 249 07 23 Telefaks (0212) 249 13 50 www.tusiad.org

© 2022, TÜSİAD

*Tüm hakları saklıdır. Bu eserin tamamı ya da bir bölümü,
4110 sayılı Yasa ile değişik 5846 sayılı FSEK uyarınca,
kullanılmasından önce hak sahibinden 52. Maddeye uygun
yazılı izin alınmadıkça, hiçbir şekil ve yöntemle işlenmek, çoğaltılmak,
çoğaltılmış nüshaları yayılmak, satılmak,
kiralananmak, ödünç verilmek, temsil edilmek, sunulmak,
telli/telsiz ya da başka teknik, sayısal ve/veya elektronik
yöntemlerle iletilmek suretiyle kullanılamaz.*

ISSN: 1300-3879

NetCopyCenter Özel Baskı Çözümleri
İnönü Cad. Beytülmalcı Sok. No:23/A Gümüşsuyu İstanbul
Tel: (212) 249 40 60

TÜSİAD, özel sektörü temsil eden sanayici ve iş insanları tarafından 1971 yılında, Anayasamızın ve Dernekler Kanunu'nun ilgili hükümlerine uygun olarak kurulmuş, kamu yararına çalışan bir dernek olup gönüllü bir sivil toplum örgütüdür.

TÜSİAD, insan hakları evrensel ilkelerinin, düşünce, inanç ve girişim özgürlüklerinin, laik hukuk devletinin, katılımcı demokrasi anlayışının, liberal ekonominin, rekabetçi piyasa ekonomisinin kurum ve kurallarının ve sürdürülebilir çevre dengesinin benimsendiği bir toplumsal düzenin oluşmasına ve gelişmesine katkı sağlamayı amaçlar. TÜSİAD, Atatürk'ün öngördüğü hedef ve ilkeler doğrultusunda, Türkiye'nin çağdaş uygarlık düzeyini yakalama ve aşma anlayışı içinde, kadın-erkek eşitliğini siyaset, ekonomi ve eğitim açısından gözeten iş insanlarının toplumun öncü ve girişimci bir grubu olduğu inancıyla, yukarıda sunulan ana gayenin gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla çalışmalar gerçekleştirir.

TÜSİAD, kamu yararına çalışan Türk iş dünyasının temsil örgütü olarak, girişimcilerin evrensel iş ahlakı ilkelerine uygun faaliyet göstermesi yönünde çaba sarf eder; küreselleşme sürecinde Türk rekabet gücünün ve toplumsal refahın, istikdamın, verimliliğin, yenilikçilik kapasitesinin ve eğitimin kapsam ve kalitesinin sürekli artırılması yoluyla yükseltilmesini esas alır.

TÜSİAD, toplumsal barış ve uzlaşmanın sürdürüldüğü bir ortamda, ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınmasında bölgesel ve sektörel potansiyelleri en iyi şekilde değerlendirerek ulusal ekonomik politikaların oluşturulmasına katkıda bulunur. Türkiye'nin küresel rekabet düzeyinde tanıtımına katkıda bulunur, Avrupa Birliği (AB) üyeliği sürecini desteklemek üzere uluslararası siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel ilişki, iletişim, temsil ve işbirliği ağlarının geliştirilmesi için çalışmalar yapar. Uluslararası entegrasyonu ve etkileşimi, bölgesel ve yerel gelişmeyi hızlandırmak için araştırma yapar, görüş oluşturur, projeler geliştirir ve bu kapsamda etkinlikler düzenler.

TÜSİAD, Türk iş dünyası adına, bu çerçevede oluşan görüş ve önerilerini Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM)'ne, hükümete, diğer devletlere, uluslararası kuruluşlara ve kamuoyuna doğrudan ya da dolaylı olarak basın ve diğer araçlar aracılığı ile ileterek, yukarıdaki amaçlar doğrultusunda düşünce ve hareket birliği oluşturmayı hedefler.

TÜSİAD, misyonu doğrultusunda ve faaliyetleri çerçevesinde, ülke gündeminde bulunan konularla ilgili görüşlerini bilimsel çalışmalarla destekleyerek kamuoyuna duyurur ve bu görüşlerden hareketle kamuoyunda tartışma platformlarının oluşmasını sağlar.

Bu rapor, Türkiye ekonomisinde 2021 yılında oluşan eğilimleri ve riskleri ortaya koymak ve bu kapsamda oluşturulan TÜSİAD 2022 yılı tabminlerini üyelerimiz ve kamuoyu ile paylaşmak amacıyla, TÜSİAD Ekonomik Araştırmalar Bölümü tarafından hazırlanmıştır. Raporda kullanılan tüm grafik ve tabloların kaynağı, aksi belirtilmedikçe, Turkey Data Monitor'dür.

Mart 2022

2022’de Türkiye Ekonomisi	5
Türkiye Risk Primi Gelişimi (2015-2022)	9
Makro Göstergeler: Türkiye ve Diğer Ekonomiler	10
Global Ekonomi	11
Global Ekonominin Seyri.....	12
Küresel Emtia Fiyatları	14
Global Büyüme ve Ticaret Göstergeleri	15
Türkiye Ekonomisi	16
Büyüme	17
Enflasyon ve Para Politikası	21
Bütçe Dengesi	24
Dış Denge	26
Dış Finansman.....	28
Temel Makroekonomik Göstergeler	30
Temel Bankacılık Göstergeleri.....	31

Bu yılın ilk çeyreği itibariyle hem global ekonomide hem global politikada görünümün tamamen değiştiği yeni bir sürece giriyoruz. Covid-19 gibi yaklaşık 2.5-3 yıl süren virüs krizinin ardından global ekonomi yeni bir arz şoku ile Ukrayna-Rusya savaşı ve etkileri ile yüz yüze. Sürecin hem kısa hem de oldukça uzun vade değişimleri tetikleme potansiyeli var. **Özellikle yılın geri kalanında global finansal piyasalara, ekonomik gidişattan daha çok jeopolitik gelişmelerin yön vermesi olası.**

İlk aşamada göreceğimiz etki, global anlamda devam eden enflasyonist bir süreç olacaktır. Hem emtia hem enerji hem de çeşitli gıda ürünlerinde yaşanması muhtemel tedarik sıkıntısı fiyatlar üzerinde baskı yaratmaya devam edecek. Öte yandan değişen küresel arz zincirinde ekonomiler bu sürece uyum sağlamaya çalışacaklar. Küresel tedarik zinciri darboğazları, enerji fiyatlarındaki ani artış ve enflasyonist baskı ile hali hazırda değişen konjonktüre savaş gibi önemli bir belirsizlik daha eklenmiş durumda.

Bu yeni dönemde, önümüzdeki yıllarda, öncelikle dünya ekonomisi daha hızlı ve belirgin şekilde ikiye bölündüğü bir süreçten geçebilir. Bir tarafta ABD ve Avrupa ekonomileri, diğer tarafta ise Çin, Hindistan, Rusya, İran gibi ekonomilerin bir araya geldiği; kendi ödeme sistemleri ve kendi ticaret anlaşmalarının öne çıktığı dönemler görmemiz muhtemel.

Bu süreçte Avrupa, ABD ve Çin gibi ekonomilerin büyüme dinamiklerindeki değişim ve oturdukları yeni patika da önem kazanacak. Örneğin; ABD ekonomisinin 2021’deki %5.7’lik büyümesinin üzerine 2022’de %3.5-4 bandında büyümesi beklenirken, yüksek bir enflasyonla mücadele etmesi gerekecek. Dolayısıyla FED’in başladığı faiz artırımlarına, parasal sıkılaştırmaya arka arkaya devam etmesi olası. Buna ek, bilanço küçültme gibi daha da sıkılaştıran bir para politikası da uygulayacak. Diğer taraftan ekonomiye altyapı yatırımları ile destek vermek için maliye politikası genişleyici olacak. Temelde planlanan politika karışımı; gevşek maliye politikası ve sıkı para politikası dizaynı. **FED’in 2008 yılında başlayan, 1 trilyon dolardan ilk aşamada 4 trilyon dolara çıkan ve 2020 Covid-19 kriziyle 9 trilyon dolara yükselen bilançosunu küçültme adımı, son 14 yıllık vadede şahit olduğumuz genişlemeci para politikasının tamamen değiştiğine işaret etmekte. Bu değişim de tüm ekonomiler üzerinde farklı etkiler yaratacaktır.**

Avrupa için ise özellikle büyümedeki gidişat ABD ekonomisinden farklı olabilir. Dolayısıyla Avrupa Merkez Bankası’nın FED gibi bir taraftan para politikasını sıkıp enflasyonu kontrol edeyim ama maliye politikasını da gevşeteyim deme lüksü çok olmayabilir. Avrupa’nın hem savaşın olduğu bölgeye yakınlığı hem ilk aşamada 6 milyon kişiye ulaşan mülteci akımı hem de ticari bağları sebebiyle savaştan etkilenme riski çok yüksek. Bölgede resesyon riski mevcut, dolayısıyla 2022 yılında Avrupa Merkez Bankası’nın FED gibi sıkılaşmaya giderken politika hatası yapma ihtimali var. Para politikasında yapılacak herhangi bir hata Avrupa’yı durgunluğa sürüklemeye potansiyeline sahip. Hem enflasyon yüksek hem de büyüme baskı altında. Avrupa ekonomisindeki enflasyon sürecinin de ABD’den farklı olduğunu söylemek gerekir. ABD ekonomisinde talep güçlü ve bu da enflasyonist. Oysa Avrupa, Covid-19 krizine girdiği üretim seviyesine henüz gelmişken savaş patladı. Dolayısıyla enflasyonist bir talepten ziyade daha çok arz yanlı, globalden ithal ettiği bir enflasyon söz konusu. Avrupa Merkez Bankası para politikasında hızlı sıkılaştırmaya gider ise ilerleyen vadede ekonomi hesaplanandan hızlı baskı altında kalacağı için bir U dönüşü yapmak zorunda kalabilir.

Bu olasılık, en çok Türkiye gibi ihracatının %50’sini Avrupa’ya yapan bölgelere zarar verir. 2021 yılında Türkiye’nin bölgeye toplamda 93 milyar dolar ihracatı var. 2022’de %20’lik bir yıllık ihracat artışı ile çalışıyorduk. Fakat son gelişmelerden sonra ihracatımızın belirgin yavaşlaması olası. Avrupa’ya olan ihracatımızda Avrupa’nın talebi en önemli unsur ve TL’deki değer kaybının etkisi avantaj olarak oldukça sınırlı. Dolayısıyla Avrupa’da yaşanması muhtemel bir yavaşlama/durgunluk Türkiye’nin ihracat gelirlerini de olumsuz etkiler.

Öte yandan Rusya, Avrupa’nın en büyük gaz tedarikçisi; Avrupa’da enerji kaynaklı da yavaşlama riski var. Ayrıca, Rusya ve Ukrayna dünyanın en önemli iki tahıl tedarikçisi. Genel olarak global tedarik zincirinde özellikle tarım emtiaları tarafında sorun muhtemel, bu da ister istemez gıda enflasyonunun dünyada devam edeceğine işaret ediyor.

Rusya-Ukrayna savaşı, Türkiye ekonomisini enflasyon kanalı ve beklentiler, dış ticaret, finans ve turizm yoluyla etkilemektedir. Türkiye açısından ekonomik etkilerine baktığımızda; ilk aşamada yaklaşık 30-40 milyar dolar tutarında bir maliyeti hesaplıyoruz. Kısa vadede rakamlarımızda, Avrupa’ya olan ihracat kanalımızdan 10 milyar dolar, turizmden 5-6 milyar dolar, enerji fiyatlarında da yine bir ek 15 milyar dolar olası maliyet ile çalışıyoruz.

Değişmeyen hikaye: Enflasyon, artan cari açık ve Türkiye ekonomisinin yüksek döviz ihtiyacı

Türkiye’nin her yıl büyüyen bir enflasyon ve döviz ihtiyacı sorunu mevcut. 2006-2017 döneminde ortalama yıllık %8.4 olan enflasyon, 2018-2021 döneminde ortalama yıllık %18’in üzerine çıktı. Son bir yıllık dönemde enflasyon ortalama %25 seviyesinde. Şubat sonu ise %55 TÜFE, %105 ÜFE enflasyonu var. Para politikasında dönem dönem gelen erken faiz indirimleri, bazı dönemlerde de geciken faiz artırımları sonucunda ekonomide fiyat istikrarı çıpasının kalmadığı bir süreç mevcut. **Bunlara ek olarak Eylül 2021 itibari ile benimsenen iktisadi çerçeve, ülke ekonomisinin içinden bir türlü çıkmadığı «enflasyon-kur-faiz» sarmalını daha da derinleştirmekte.**

Yeniden global tarafta savaş gibi bir arz şoku ve fiyat artışları ile karşı karşıya kalındığı için, özellikle yılın ikinci çeyreğinde yıllık %70 enflasyon görme riski ortaya çıktı. Her ne kadar piyasada, baz etkisi kaynaklı, yıl sonunda %40-45 civarı bir yıllık enflasyon hesaplanıyor olsa da öncelikli sorumuz enflasyonu hangi seviyeden aşağı çevirebileceğimizdir. Risklerin yılbaşına kıyasla daha da arttığı ve enflasyonu bundan sonrasında kontrol etmemizin çok daha zor olduğu bir global ortamda ilerliyoruz.

Dış finansman ihtiyacı yani ekonomideki toplam 2022’ye düşen döviz ihtiyacı ise 190-200 milyar dolara yakın. Bunun 170 milyar doları bu yıla denk düşen dış borç ödemesi, geriye kalan kısmı ise cari açık. Son dönemde genişleyen dış ticaret açığı, bu yıl cari açık tarafında temennilerin aksine azalma ile değil artışla sonuçlanacağına işaret ediyor. Özellikle global tarafta, FED’in öncülüğündeki finansal koşulların sıkılaşması hem döviz erişimi zorlaştırıyor hem de maliyetini yükseltiyor. **Bunun üzerine Türkiye’nin kendi kırılganlıkları da eklendiğinde ihtiyaç olan döviz erişimi hem miktar hem de fiyat olarak pahalı hale geliyor; bu da ister istemez TL üzerinde baskı ve bir kere daha değer kaybıyla enflasyon yaratıyor.**

Bu sarmaldan çıkmak içinse doğru para politikası, maliye politikası ve gerekli sektörel yapısal değişimlerden oluşan kapsamlı bir iktisat politikası dizaynına ihtiyaç var. Yılın geri kalanında da var olan para politikasının devamını öngördüğümüz için hem enflasyon hem de dış finansman tarafında risklerin devamını olası görüyoruz. Bu kapsamda da ekonomik büyümede özellikle yatırım ve ihracat kanalının 2022’de büyümeyi desteklemesi bir miktar zorlaşabilir.

Rusya-Ukrayna Savaşı Ekonomik Maliyet*

Konu	Ekonomik Hacim	Detay ve maliyet
Dış Ticaret (Rusya)	34 milyar usd (2021)	2021'de Rusya'ya ihracatımız 6 milyar usd (toplamin %3'ü). Meyve, sebze, tekstil ve otomotiv aksam/parça en büyük üç kalem. 2021'de Rusya'dan ithalatımız yıllık 28 milyar usd (toplamin %10'u). Enerji/emtia ve hububat en büyük üç kalem.
Dış Ticaret (Ukrayna)	7.5 milyar usd (2021)	3 milyar usd ihracat, 4.5 milyar usd ithalat
Turizm	2022 yılı net turizm geliri tahminimiz 35 milyar usd idi. 2022 in 30 milyar usd'ye revize ediyoruz. (2021 yılı 22 milyar usd)	Toplam yabancı ziyaretçi içinde Rusya'nın payı %20, Ukrayna'nın %8. Turizm gelirlerinde iki ülkenin toplam payı %15-20 arasında. Bu kalemden, ilk aşamada, olası maliyet yaklaşık 5 milyar usd.
Petrol	10-14 milyar usd (ek maliyet)	Varil başına 90-100 usd seviyesinde olması halinde maliyet 10-14 milyar usd (2021 ortalama fiyat 70 usd). (2014 Kırım ilhakının ardından petrol fiyatları 110 usd seviyesinden 1 yıl içinde 40 usd altına gerilemişti).
Dış Ticaret (Avrupa)	Avrupa'ya ihracatımız 2021 yılında 95 milyar usd	Beklenti kanalından gelebilecek şiddetli bir yavaşlama, ihracatımızda hesaplaması zor bir maliyet oluşturur. Avrupa'ya toplam ihracatımızın bu yıl %20 artacağını varsayıyorduk. İhracatımızda %10'luk yavaşlama yine 10 milyar usd maliyete işaret ediyor.
Toplam	35-40 milyar usd	
Enflasyon	Global tarafta şiddetli artan emtia fiyatlarının, yükselen kur ile beraber, tekrar enflasyona belirin geçiş yapması olası. 2022 yıl sonu tahminleri de yukarı revize oluyor.	Emtialar ve buğday fiyatlarında yıl başından bu yana fiyat artışı %40. Benzer artış 100 usd/bbl'nin üzerinde seyreden petrol fiyatları için de geçerli.

Kaynak: TÜSİAD Hesaplamaları, TÜİK, TCMB

*21 Mart 2022 itibarıyla, ilk aşamada hesaplanan olası maliyettir.

Makro Tahminler

	2021	TÜSİAD	2022T Bloomberg*	Dünya Bankası
GSYH (milyar USD)	802.6	690.0	829.1	566.1
Büyüme (% reel, yıllık)	11.0	3.0	3.3	2.0
Enflasyon (% dönem sonu)	38.1	45.0	44.3	47.0**
Cari Denge (milyar USD)	-14.9	-30.0	-20.7	-14.6
Cari Denge (% GSYH)	-1.8	-4.4	-2.5	-2.6
Bütçe Dengesi (milyar TRY)	-192.2	-551.5		-446.4
Bütçe Dengesi (% GSYH)	-2.7	-5.0	-4.1	-4.6

Kaynak: TDM, TÜSİAD hesaplamaları

*Konsensus tahminleridir.

** Yıl ortalaması

T:Tahmin

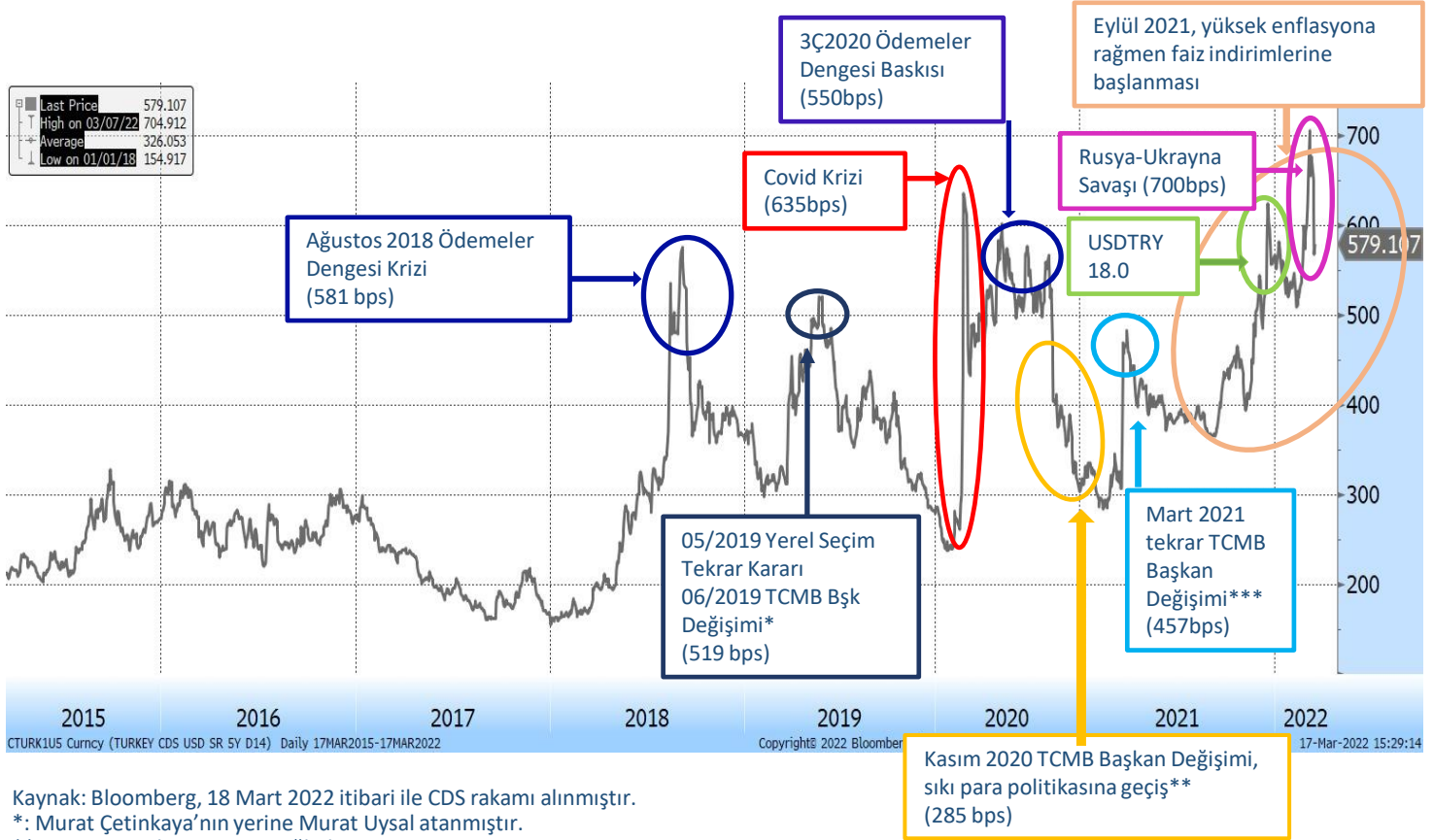
Makro Göstergeler (Dönem ortalamaları)

	2004-2012	2013-2015	2016-2020	2021
GYSH (milyar USD)	877.7	867.1	717.0	802.6
GYSH (yıllık, %)	5.7	6.5	3.3	11.0
TÜFE	8.9	8.1	12.9	36.1
TCMB Fonlama Maliyeti	12.8	7.8	13.9	14.0
Bütçe Dengesi (%GSYH)	-2.4	-1.1	-2.2	-2.7
Cari Denge (%GSYH)	-5.1	-4.4	-3.0	-1.8
Dış Borç (dönem sonu, %GSYH)	37.5	43.5	53.1	57*
Özel Sektör (%GSYH)	22.5	30.2	35.5	30.1*
Kamu (%GSYH)	12.7	12.9	17.1	23.7*
USD/TRY (dönem sonu, %)	33.0	37.0	110.8	79.7

Kaynak: TDM, TÜSİAD hesaplamaları

*2021 3. çeyrek itibarıyla.

Türkiye Risk Primi Gelişimi (CDS, baz puan, 2015-2022)

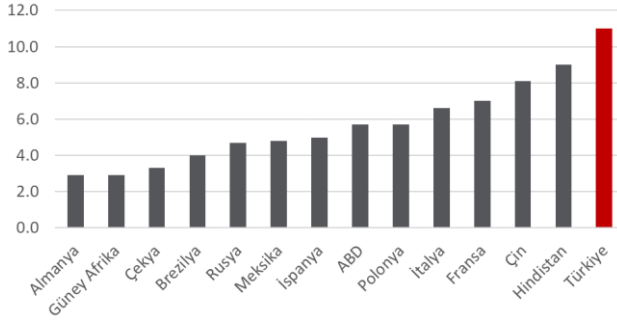
Kaynak: Bloomberg, 18 Mart 2022 itibari ile CDS rakamı alınmıştır.

*: Murat Çetinkaya'nın yerine Murat Uysal atanmıştır.

**: Murat Uysal yerine Naci Ağbal atanmıştır.

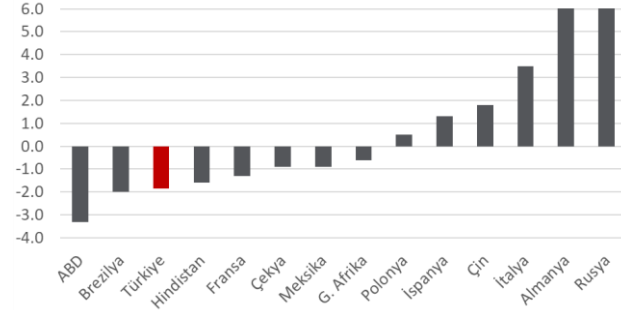
***: Naci Ağbal yerine Şahap Kavcıoğlu atanmıştır.

GSYH Büyüme (yıllık, %)

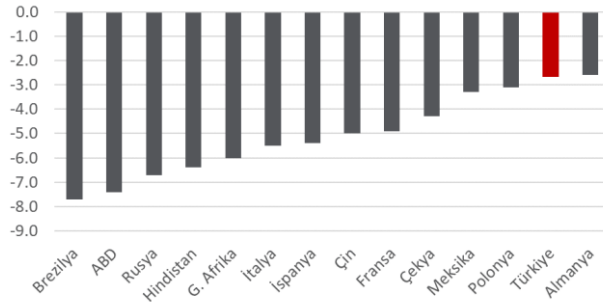
Kaynak: Tradingeconomics

Cari Denge (% GSYH)

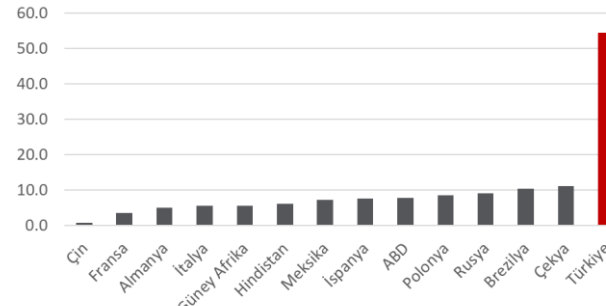
Kaynak: Economist Intelligence Unit

Bütçe Dengesi (% GSYH)

Kaynak: Economist Intelligence Unit

Enflasyon (2022 Şubat, yıllık, %)

Kaynak: Bloomberg

Fed Başkanı Powell: Yüksek enflasyon kalıcı değil

Powell: Enflasyonun kalıcı hale gelmemesi için araçlarımızı kullanacağız

ABD Merkez Bankası 'geçici enflasyon' tezini terk ediyor

Fed Başkanı Powell: Yüksek enflasyon geçici değil, kalıcı!

Süveyş Kanalı'nı kapatan The Ever Given'in küresel ticarete verdiği zarar günde 9,6 milyar dolar

Olaf Scholz Almanya'nın yeni başbakanı oldu, 16 yıllık Angela Merkel dönemi son buldu

Rusya, Ukrayna'ya saldırıyor: Başkent Kiev dahil birçok şehre füze saldırıları

Petrol fiyatları durmuyor: Varil fiyatı 130 doları aştı

Erdoğan: Ne Rusya'dan ne de Ukrayna'dan vazgeçeriz

ABD, Rusya'dan petrol ve doğal gaz ithalatını yasakladı

Putin' den yaptırımlara karşı ilk adım: Ürün ve hammadde ihracını yıl sonuna kadar yasakladı

Powell: Faizleri daha çok artırmamız gerekirse artırırız

Fed şahinleşiyor: Faiz artırım beklentisi 4'ü aştı, bilanço küçültme bu sene

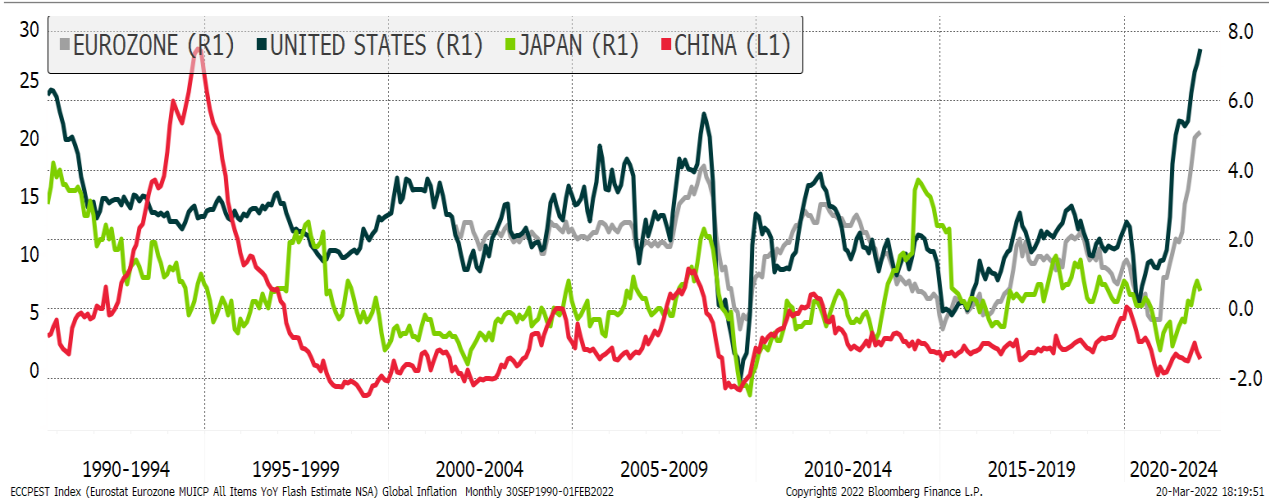
Fed yetkililerinin mesajları şahinleşiyor: Her seçenek masada

ABD Merkez Bankası faizi 25 baz puan artırdı

Bitcoin: El Salvador, kripto parayı resmi para birimi olarak kabul eden ilk ülke oldu

2022'ye girerken global ekonomideki ana tema, bozulan arz talep dengesi kaynaklı enflasyonla mücadele ve ABD önderliğinde para politikasının seyri idi. Şubat sonu itibariyle Rusya-Ukrayna savaşı ile yeni ve değişen bir görünüm söz konusu. Mart ayıyla birlikte FED'in yeni ve uzun sürecek bir faiz artırımı döngüsüne girmiş olması da finansal koşulları ve global büyümeyi şekillendirecek. Global borçlanma maliyetlerindeki artış, jeopolitik stres, Çin'in son Covid vakaları ile yeniden kapanması ve arz zincirindeki bir tur daha bozulma finansal piyasalarda volatilité yaratma potansiyeline sahip. Aynı şekilde büyümelerde de her ülkenin bu gelişmelere nasıl yanıt vereceği diğer bir belirsizlik. Yılın geri kalanında, ekonomileri/finansal piyasaları sadece global para politikası ve enflasyondaki gelişmeler değil aynı zamanda jeopolitik gerçekleştirmeler de belirgin şekilde etkileyecek.

Global Enflasyon (yıllık,%)

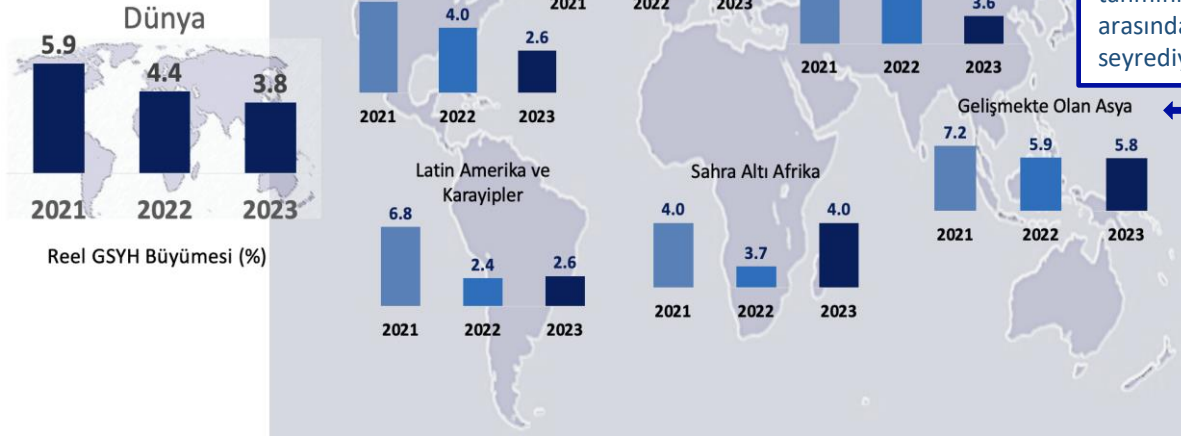
Kaynak: Bloomberg

IMF Ocak ayı tahminlerinde 2021'de %5.9 büyüyen global ekonominin 2022'de %4.4'e yavaşlaması bekleniyordu. Rusya-Ukrayna savaşının ardından özellikle Çin ve Avrupa büyümesinin global ekonomiye verdiği katkı yılbaşında hesaplanandan daha düşük olabilir.

Bloomberg analist konsensus tahminlerine göre, son gelişmelerin ardından ABD'nin 2022'de %4'lerin altına yavaşlaması bekleniyor.

Avrupa'nın öncelikle %4'lerden %2'ye, ardından da %0'a doğru yavaşlaması riski var. Ukrayna-Rusya krizinin evrileceği aşama Avrupa büyümesini de belirleyecek.

Çin'in 2021'deki yıllık %8 büyümesinin ardından bu yıl %5'e yavaşlaması, Rusya ekonomisine dair daralma tahminleri %1 ile %15 arasında geniş bir bantta seyrediyor.

Bloomberg Emtia Endeksi

Altın Fiyatları

Gıda Fiyatları (yıllık, %, FAO)

Petrol Fiyatları

Kaynak: Bloomberg

Kaynak: Bloomberg

Uluslararası Kuruluşların Büyüme Tahminleri

	2020	2021	2022T	
			IMF	OECD
Türkiye	1,8	11,0	3,3	3,3
ABD	-3,5	5,6	4,0	3,7
Euro Bölgesi	-6,6	5,2	3,9	4,3
Çin	2,3	8,1	4,1	5,1
Rusya	-3,1	4,5	2,8	2,7
Almanya	-4,9	2,7	3,8	4,1
B. Krallık	-10,1	7,2	4,7	4,7
Brezilya	-4,1	4,7	0,3	1,4
İspanya	-11,0	4,9	5,8	5,5
Fransa	-8,1	6,7	3,5	4,2
G. Afrika	-7,0	4,6	1,9	1,9

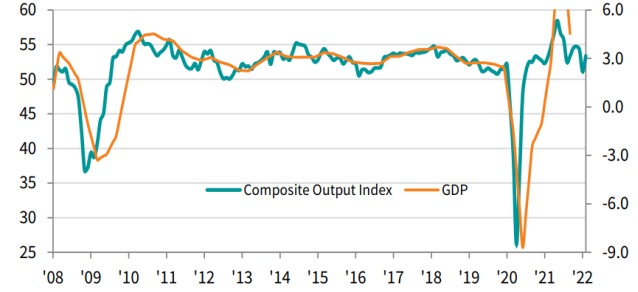
Kaynak: OECD, IMF, Fitch

Küresel Ticaret Hacmi (yıllık, %)

Kaynak: CPB World Trade Monitor

Global Bileşik PMI*

Kaynak: IHS Markit

*:50 seviyesinin üzeri genişleme gösterir

Avrupa İmalat PMI*

Kaynak: IHS Markit

*:50 seviyesinin üzeri genişleme gösterir

Erdoğan açıkladı: 17 Mayıs'a kadar tam kapanmaya geçiliyor

Son dakika: Bakan Koca ve Prof. Dr. Uğur Şahin açıkladı! 120 milyon doz için anlaşıldı

Bakan Koca duyurdu: SGK'ye kayıtlı çalışanlar aşı randevusu alabilecek

TÜİK Başkanı Sait Erdal Dinçer görevden alındı; yerine Erhan Çetinkaya atandı

Türkiye OECD ülkeleri arasında okulların en uzun süre kapalı kaldığı ikinci ülke oldu

Eylülde 100 baz puan faiz indiren Merkez Bankası'ndan 200 baz puan daha faiz indirimi

Lütfi Elvan, Hazine ve Maliye Bakanlığı görevinde 1 yıl kalabildi, 'görevden affını' istedi, yerine Nureddin Nebati atandı!

Merkez Bankası faiz kararı: Politika faizi 100 baz puanlık indirimle yüzde 14'e düşürüldü

TCMB'den 7 yıl sonra ilk müdahale

Dövizde ilk müdahalenin büyüklüğü 844 milyon dolar

Merkez Bankası Başkanı Naci Ağbal görevden alındı, yerine Şahap Kavcıoğlu atandı

İkinci müdahale tutarı 504 milyon dolar

Merkez Bankası'nın üçüncü döviz müdahalesinin büyüklüğü 687 milyon dolar

Merkez Bankası'nın dördüncü döviz müdahalesi 3 milyar doları geçti

TCMB'nin dövizde 5'inci müdahalesi 2,6 milyar dolar oldu

Son dakika: Başkan Erdoğan'dan Kur korumalı TL vadeli mevduat ve katılım fonu açıklaması!

İhracat 2021'de rekor kırdı

Türkiye ekonomisi 2021'de yüzde 11 büyüdü

Dolar/TL tüm zamanların en yüksek seviyesini gördü

Son 50 yılın rekor zammı! Asgari ücret 4250 lira

TÜİK açıkladı: Enflasyon 21,31

Türkiye'de yıllık enflasyon yüzde 36,08 oldu

TÜİK'e göre yıllık enflasyon yüzde 48,69

TÜİK enflasyonu açıkladı: Aylık yüzde 4,81 yıllık yüzde 54,44

Cari açık 1,5 yılın zirvesine çıktı

Erdoğan ekonomide yol haritasını anlattı: Çin de böyle büyüdü

Büyüme: 2021'de nasıl büyüdük?

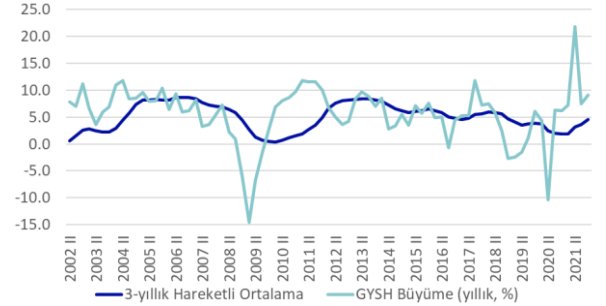
2021 yılında Türkiye ekonomisi yıllık reel %11 seviyesinde büyüdü. Yatırımlar ve net ihracatın %11'lik büyümeye toplam katkısı 6.8 puan oldu. Dolayısıyla bu büyümenin yarından fazlası ihracat ve yatırımlarla sağlandı. Yıllık bazda reel büyümelere bakarsak;

- Hanehalkı tüketimi %15.1,
- Kamu harcamaları %2,
- Yatırımlar %6.4,
- İhracat %25, ithalat ise %2 arttı.

2021'de özellikle yatırımların fonlanmasında, 2020 yılındaki şiddetli kredi artışı ve enflasyonun altında seyreden faizler rol oynadı. O dönem ülkeden döviz çıkışı da TCMB rezervleri ile finanse edildi. İçeride kendi tasarruflarımız olmadığı ve büyüme modeli tamamen sermaye girişine dayalı olduğu için, ekonomiye giren net döviz miktarı büyüme üzerinde belirleyici durumda.

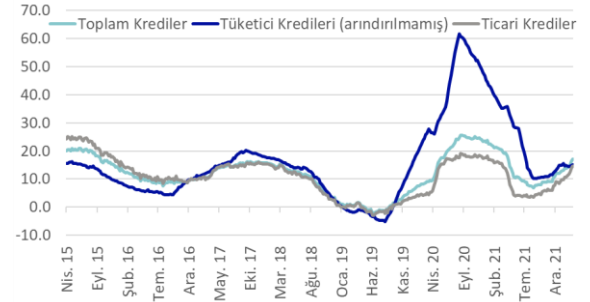
Özellikle 2021 yılının tamamında toplam (kur etkisinden arındırılmış) kredi artışı yıllık %12'ye kadar yavaşlamıştı (2020 yıllık %24). Eylül 2021 sonrasında gelen erken faiz indirimleri hem kurdan önemli yükseliş hem de enflasyonun kontrolden çıkarak %50'leri aşması ile sonuçlandı. Özellikle enflasyon tarafında uzun vadeli görünüm bozulduğu için ekonomide yaşanan belirsizlikle uzun vadeli yatırım kredi faizleri de %30'ların üzerine çıktı. 2022'nin ilk çeyreğinde de hem yatırımları fonlayan krediler halen çok yüksek bir faiz seviyesinde hem de yatırım talebi belirgin yavaşlıyor.

GSYH Büyüme (% , yıllık)

Kaynak: TDM, TÜSİAD hesaplamaları

Kredi Büyüme Hızları* (yıllık, %)

Kaynak: TDM, TÜSİAD hesaplamaları

*kur etkisinden arındırılmış

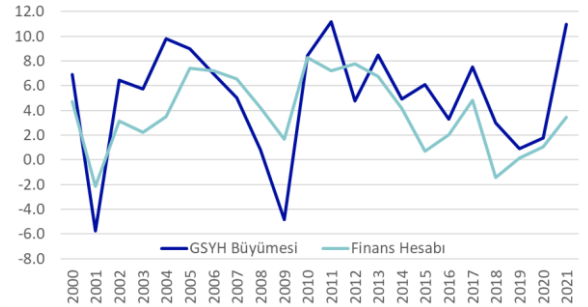
Son dönemde yaşadığımız artan belirsizlikler, kurdaki değer kaybı ve yeniden yükselen risk primi çerçevesinde; **yılbaşında 2022 için yapmış olduğumuz yıllık reel %3 büyüme tahminimize ilişkin yeni riskler ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede 2022’de;**

- Yatırımların belirgin yavaşlaması olası: Özellikle yüksek enflasyonla beraber halen yatırım kredi faizlerinin oldukça yüksek seyretmesi yatırımların bu yıl da fonlamasını zorlaştırıyor.
- İhracat tarafında ise, yılbaşında yıllık %20 büyüme ile çalışmamıza rağmen, özellikle Avrupa'ya olan ihracatımızda savaş ile beraber belirgin riskler ortaya çıkmıştır. Bu da 2022’de ihracatın büyümeye katkısını sınırlandıracaktır.
- Tüketicinin, özellikle hanehalkı tüketiminin, ise büyümeyi kısmen desteklemesini bekliyoruz. Yine de artış trendinde olan enflasyonun azalan gelir etkisi ile bir dönem sonra tüketimi de baskılama riski mevcut.

Artan belirsizliklere rağmen, bu aşamada 2022 için yıllık %3 seviyesindeki büyüme tahminimizi koruyoruz. Büyümenin 4 puanı iç talepten gelirken, net dış talebin 1 puan düşürücü etkisi olacağını hesaplıyoruz.

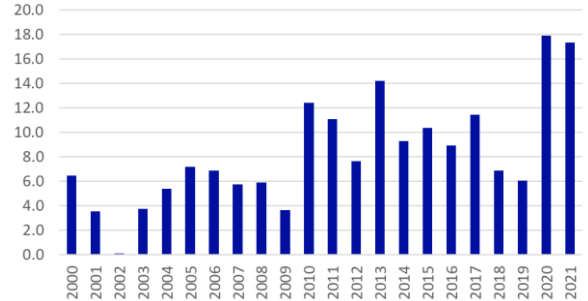
2022’de toplam kredi büyümesinde, geçtiğimiz 10 yıllık ortalama büyüme seviyesi olan yıllık %15-20 bandının altında bir seyir beklerken net sermaye (net döviz) girişinin büyümenin finansmanı üzerinde bir miktar baskı oluşturmalarını bekliyoruz.

Büyüme ve Sermaye Girişi (% GSYH)

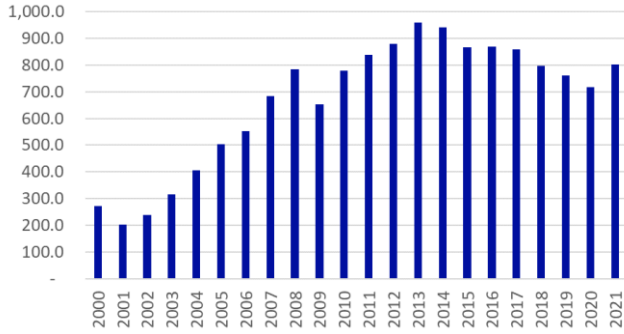
Kaynak: TCMB, TDM

Kredi Artışı (%GSYH, nominal)

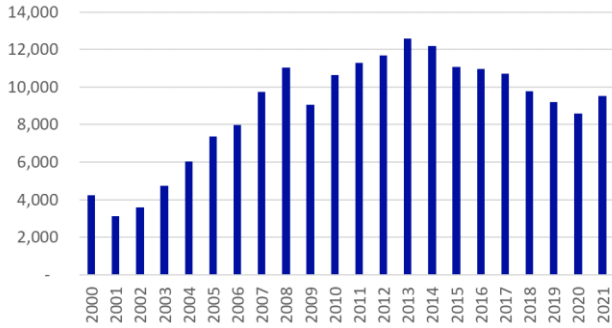
Kaynak: BDDK, TDM

Nominal GSYH (milyar USD)

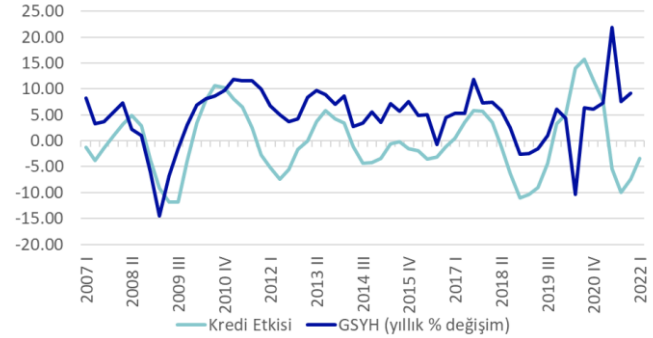
Kaynak: TÜİK

Nominal Kişi Başına GSYH (USD)

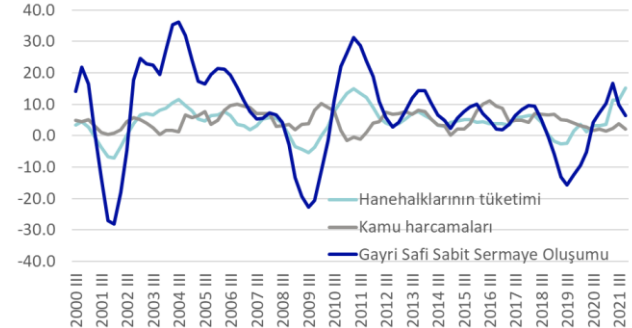
Kaynak: TÜİK

Net Kredi Kullanımı ve GSYH (yıllık, %)

Kaynak: TDM, TÜSİAD hesaplamaları

Yatırım ve Tüketim Büyümesi (4Çkümüle, yıllık, %)

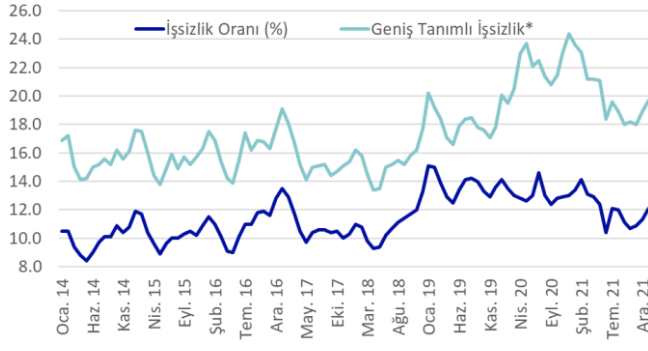
Kaynak: TÜİK

2022 yılında gelişen ülkelere sermaye girişini iki önemli değişken belirleyecek;

- ABD para politikasının seyri ve finansal koşullarda sıkılaşma. FED faiz artırımlarına da bilanço küçültmeye de devam edecek. Dolayısıyla doların miktarının azalmaya başladığı bir yıl söz konusu. Bu gelişmeler, gelişen ülkelere olan para akımını 2022'de zorlaştıracaktır.
- Öte yandan resme hiç beklenmedik bir olay riskinin, Covid-19'dan sonra ikinci bir arz şokunun yani savaşın girmesi de sermaye akımlarının yönünü daha da belirsiz kılmakta.
- Hem FED'in sıkılaşması, hem savaş hem de içeride risk priminin yüksekliği ülke ekonomisine yeteri miktarda döviz girişini zorlaştırabilir.

Tüm bunların yanı sıra sürdürülebilir büyümeye erişmek için de fiyat istikrarını yakalayıp, ekonomiyi daha öngörülebilir ve oynaklığı düşük bir patikaya oturtmamız gerekmekte.

İşsizlik

Kaynak: TÜİK

*: İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünlüğü oranı

Sanayi Üretimi (yıllık, %)

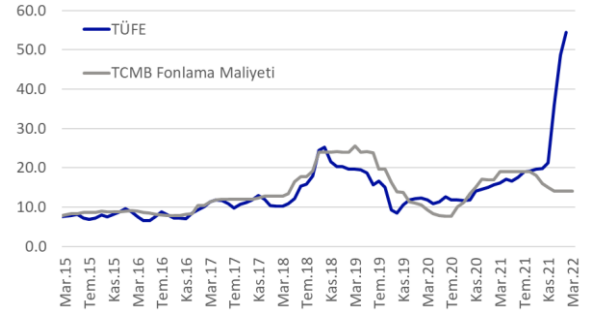
Kaynak: TÜİK

2021 yılı Türkiye için Merkez Bankacılığı perspektifinde oldukça dalgalı ve anlaşılması güç bir yıl oldu. 2020 sonunda değişen TCMB Başkanı, 2021 Mart ayında tekrar değişti. Enflasyon 2021 genelinde %20'ye doğru yükselirken USD/TRY'de Eylül ayında ilk faiz indirimi gelmeden önce 8.50 seviyelerindeydi. Son çeyrekte gelen erken ve yüklü faiz indirimleri ile, %19'dan %14'e, önce TL'de aşırı değer kaybı ile kur şoku yaşandı. USD/TRY 18 seviyelerine kadar yükseldi (Aralık 2021) ardından enflasyon yılı %36 ile kapadı.

Sisteme getirisi (olası hesaplanan faizi) yüksek Kur Korumalı Mevduat enstrümanının girmesi ve ara dönemlerdeki örtülü kur müdahaleleri ile Ukrayna-Rusya Savaşı'na kadar kur 13.50 seviyelerinde seyretti. Enflasyon ise Şubat sonu itibari ile yıllık %54'e yükseldi. Hem ekonomide talebin halen enflasyonist olması, hem global taraftan gelen emtia fiyat artışları hem de son dönemde TL üzerinde yeniden ortaya çıkan riskler enflasyonu daha yüksek seviyelere taşımakta. Bu çerçevede, Mayıs - Haziran döneminde yıllık enflasyonun %70'lere kadar yükselmesini olası buluyoruz.

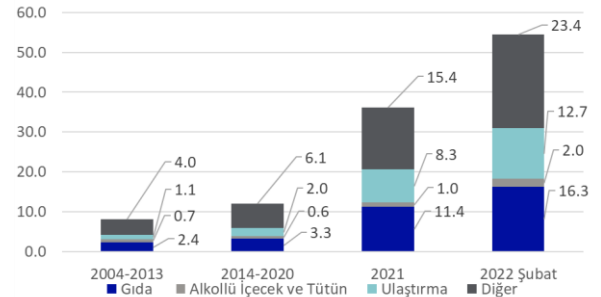
Para politikasında ise 2021'in son çeyreğinde çizilen çerçeve halen geçerli. 2022'nin geri kalanında da faiz politikasında bir değişiklik çok olası gözüküyor. Enflasyonla mücadele tarafında da «kur geçişkenliği biterse enflasyon düşer» kapsamında çok da doğru olmayan bir yaklaşım mevcut. Dolayısıyla yılın önemli kısmında enflasyonu kalıcı olarak düşürecek kapsamlı ve yeterli bir politika dizaynı mevcut değil.

TÜFE ve TCMB Fonlama Maliyeti (%)

Kaynak: TÜİK, TCMB

Enflasyon Kırılım (Puan)

Kaynak: TÜİK, TÜSİAD hesaplamaları

Öte yandan cari açığın artıyor olması (hesaplananın aksine) ve global tarafta hem jeopolitik tansiyon hem de FED'in enflasyonla mücadele için faiz artırmaya başlaması TL üzerinde de ekstra baskı yaratarak enflasyonu tekrar bu kanaldan yükseltiyor.

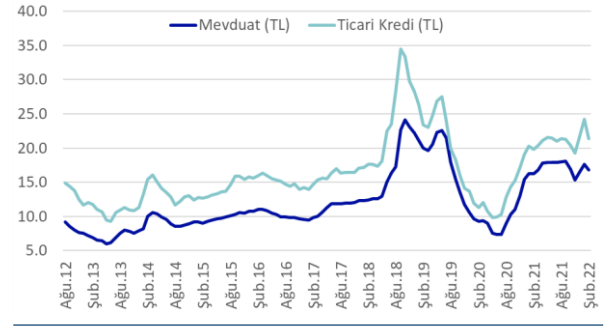
Yakın vadede TCMB politikalarının yarattığı belirsizliğe ek olarak Rusya-Ukrayna Savaşı'nın emtia fiyatları üzerindeki etkisi enflasyon görünümünü bir kere daha bozmakta. Kısa vadede enflasyonla mücadelede gördüğümüz üç temel sorun;

1. Global emtia ve gıda fiyatlarında süregelen artışın devamı ve kur geçişkenliği,
2. İç ekonomide atalet kaynaklı (geriye dönük fiyatlama) enflasyonist baskının hesapladığımızdan daha yüksek ve kırılmasının zor olması,
3. Para ve kredi politikalarında olması gerekenden erken gelen bir parasal gevşeme.

Bu faktörler enflasyon üzerinde artan bir risk yaratarak mevcut durumda bozulmuş olan enflasyon dinamiklerini bir tur daha bozabilir.

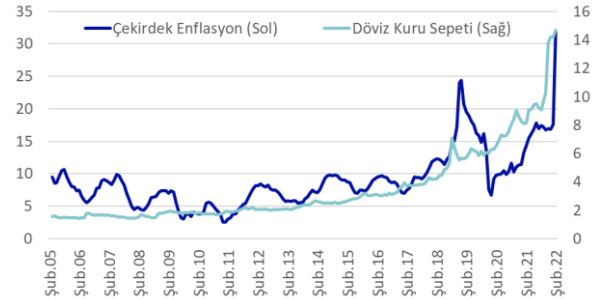
Yılın önemli bir kısmında yıllık enflasyonun %60-70 bandında seyredeceğini, yıl sonunda ise baz etkisi ile %45'lerde kapatacağını hesaplıyoruz. Yıl sonu tahminimiz üzerinde ise yukarı yönlü riskler belirgindir.

Mevduat ve Ticari Kredi Faizleri (%)

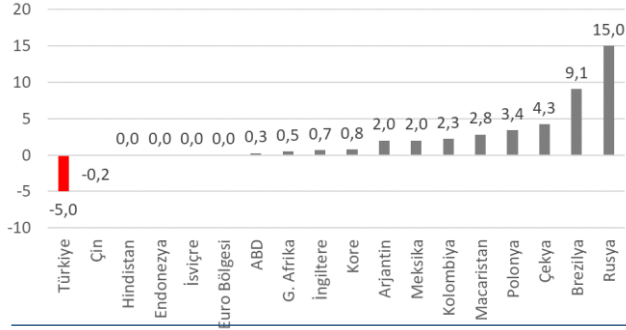
Kaynak: TDM

Çekirdek Enflasyon ve Döviz Kuru (yıllık, %)

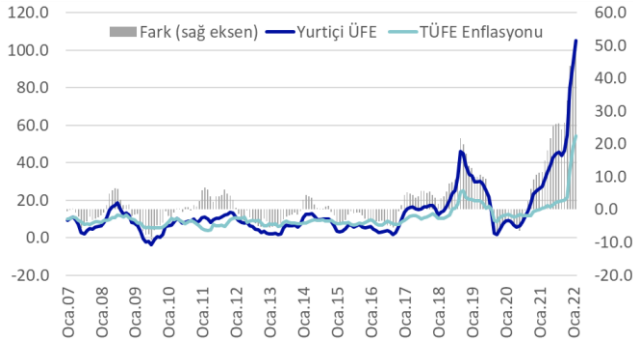
Kaynak: TCMB, TDM, TÜSİAD hesaplamaları

Politika Faizindeki Değişim (Mayıs21-Mart22 dönemi)

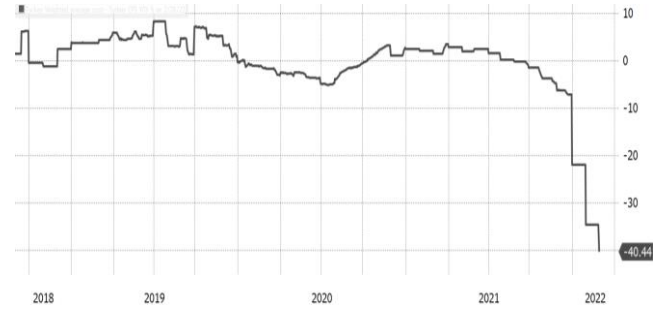
Kaynak: TCMB, TDM

ÜFE-TÜFE Farkı (yıllık, %)

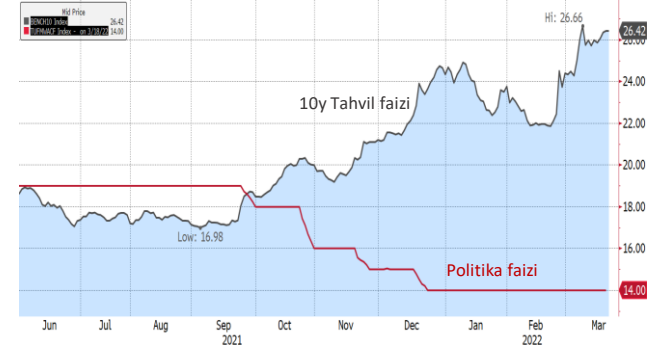
Kaynak: TÜİK, TDM

Reel Faiz (politika faizi-yıllık enflasyon)

Kaynak: Bloomberg

Tahvil Faizi (10y) ve Politika Faizi

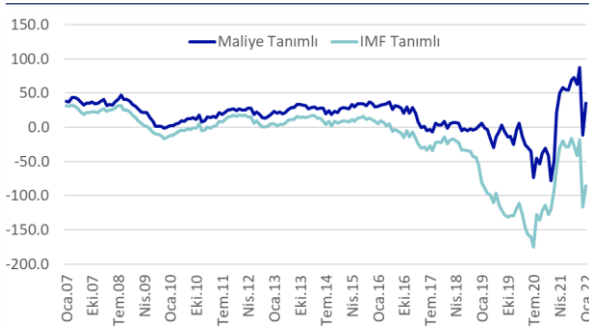
Kaynak: Bloomberg (20 Mart 2022)

2021 yılında bütçe açığı 192.2 milyar TL (GSYH %2.7), faiz dışı açık ise 11.4 milyar TL (%0.2 GSYH) oldu. Bir defaya mahsus gelirlerin hesaplama dahil edilmediği IMF tanımlı faiz dışı açık ise 118 milyar TL (%1.6 GSYH) seviyesinde gerçekleşti. Şubat 2022 itibarıyla ise 12 aylık kümüle bütçe açığı 92 milyar TL'ye düştü. Hızlı düşen bütçe açığında hem 50 milyar TL'ye varan TCMB karının gelirlere girmesi hem de geçici vergilerin etkisi var.

2021'in önemli bir kısmında bütçe harcamaları kontrol altında tutulmaya çalışılırken, ekonomide şiddetli tüketim büyümesi ile vergi gelirleri de yıllık %40 gibi yüksek artış gösterdi. Harcamalar ise daha düşük, yıllık %33 arttı. Faiz giderlerindeki artış ise yıllık %35 oldu. Şubat 2022 itibarı ile bütçe gerçekleştirmelerinde 12 aylık faiz giderlerindeki artışın %44'e yükseldiğini görüyoruz.

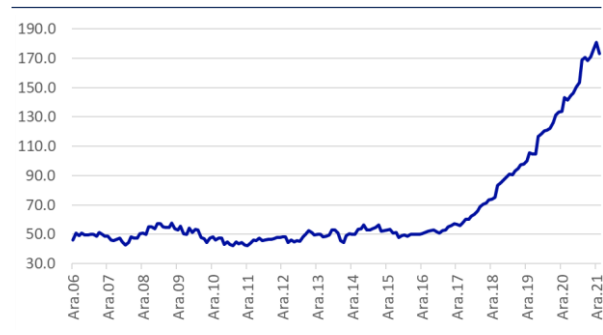
2022-24 Orta Vadeli Plan'a göre bütçe açığının 2022 yılı için GSYH'ye oranla %3.5 ile 278 milyar TL gerçekleşmesi beklenmektedir. Fakat OVP yayınlandıktan sonra bakan değişikliği gerçekleştiği için yıl içinde revizyonlar olabilir. Öte yandan yılın tamamında vergi gelir artışının 2021'e kıyasla daha yavaşlaması ve Kur Korumalı Mevduattan Hazine'ye şimdilik en az 25 milyar TL civarında bir yük çıkması söz konusu.

Faiz Dışı Denge (Milyar TL, 12 aylık kümüle)

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, TDM

Faiz Giderleri (Milyar TL, 12 aylık kümüle)

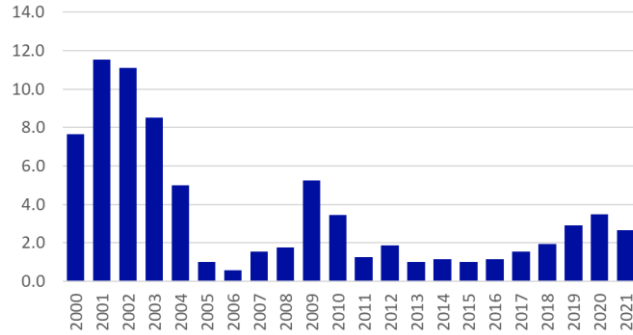

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, TDM

Bütçe - Seçilmiş Grafikler

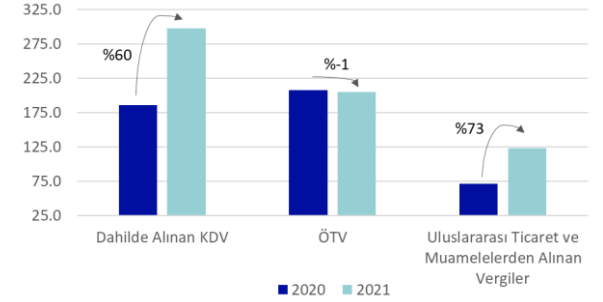
Bütçe Gerçekleşmeleri (milyar TL)	2021	2022	21-22 % değişim	2022 Şubat (12a toplam)	Şubat 21-22 % değişim
Merkezi Yönetim Gelirleri	1028	1407	36,8	1645	59,8
Genel Bütçe Gelirleri	999	1370	37,1	1603	60,3
Vergi Gelirleri	833	1165	39,8	1315	50,8
sak: Gelir ve Kazanç Üz. Alınan Ver.	264	398	50,7	471	69,6
Dahilde Alınan Mal ve Hizmet V.	315	377	19,8	404	23,7
sak: Dahilde Alınan Katma Değer V.	72	123	72,5	135	74,8
Özel Tüketim Vergisi	207	205	-0,9	216	1,7
Uluslararası Tic. ve Muamele. Alınan V.	185	297	60,4	339	72,8
Vergi Dışı Gelirler	195	243	24,3	330	109,4
Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	1204	1600	32,9	1736	42,3
Faiz Hariç Bütçe Giderleri	1070	1419	32,6	1532	42,1
sak: Personel	336	404	20,1	437	26,4
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	97	130	34,2	138	47,1
Yatırım	94	131	39,7	135	57,5
Cari Transferler	513	652	27,1	703	33,4
sak: Sosyal Güvenlik	251	262	4,3	286	9,6
Faiz Giderleri	134	181	35,0	204	43,9
Bütçe Dengesi	-175	-192	9,7	-91	-52,0
Faiz Dışı Denge	-41	-11	-72,4	113	-331,3

Bütçe Açığı (% GSYH)

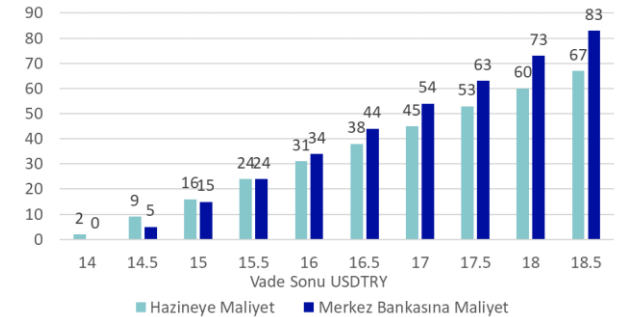
Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

Vergi Gelirleri (Milyar TL)

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

KKM Stoğunun Vade Sonu Maliyeti* (Milyar TL)

Kaynak: Morgan Stanley

*Hesaplamalarda KKM büyüklüğü 452 milyar TL, faizi %17 olarak alınmıştır.

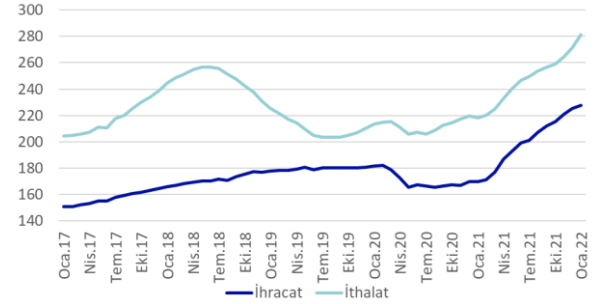
Global ekonomideki toparlanma ile beraber 2021'de ihracat yıllık %32.8 artarak 228 milyar dolar olurken, ithalat da özellikle altın ithalatındaki yavaşlama ile beraber yıllık %29 artışla 281 milyar dolar oldu. Dış ticaret açığı ise 54 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

2021 yılında hem Çin hem ABD ekonomilerinin güçlü seyretmesi dünyada da ticaret hacminin belirgin artması ile sonuçlandı. Bu süreç genel olarak ihracatımızı desteklerken, TL'de yıl sonunda yaşanan ani değer kaybı tüm ekonomi ve sektörler üzerinde baskılayıcı oldu.

İçinden geçtiğimiz süreçte, ihracatımızın en hassas olduğu konu TL'nin seviyesinden ziyade, Avrupa'nın büyümesidir (dış talep). Özellikle yaşanan Rusya-Ukrayna savaşı ile beraber Avrupa ekonomisinin yıllık %4'lerden %2'ye doğru yavaşlama riski var. Avrupa'ya ihracatımız 2021 yılında yaklaşık 93 milyar dolar seviyesinde. Yılbaşında 2022 için %20 yıllık ihracat artışı ile çalışıyorduk, fakat Avrupa'daki olası bir yavaşlama bu ihracat artışımızı riske sokar. Bu kaleminden Türkiye açısından yaklaşık 10 milyar dolar daha az bir ihracat geliri bekliyoruz. Bu da döviz ihtiyacımızı yine artıran bir gerçekleşme.

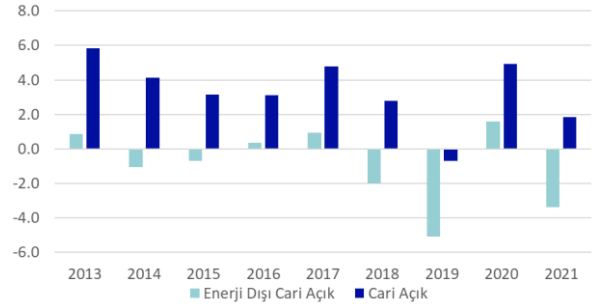
Cari denge tarafına bakarsak; 2021 yılında 15 milyar dolar (GSYH %1.8) cari açık verdik. Özellikle 2020 yılında net altın ithalatımız 20 milyar doların üzerindeyken 2021'de bu rakam 3 milyar dolara kadar geriledi. Dolayısıyla cari açığın 2021 yılında önceki yılın oldukça altında 15 milyar dolara düştüğünü gördük.

Dış Ticaret (12 ay kümüle, milyar USD)

Kaynak: TDM

Cari Açık (% GSYH)

Kaynak: TCMB, TDM

2022 yılında cari açığın 30 milyar dolara yükseleceğini hesaplıyoruz. 30 milyar dolar cari açığın bileşenlerine göre;

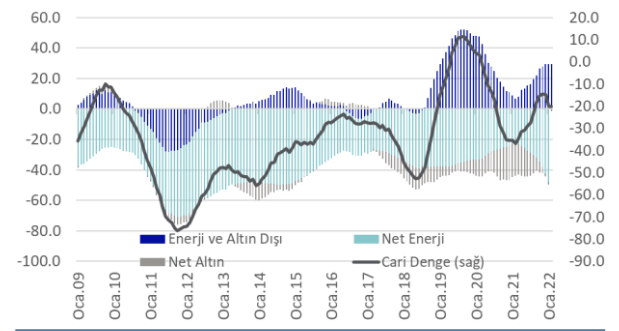
- Ortalama 100 USD petrol fiyatı varsayımı ile net enerji açığı 48 milyar dolar,
- Net altın ithalatı 5 milyar dolar,
- Çekirdek cari dengenin ise (altın-enerji hariç) ekonomideki yavaşlama ile beraber yaklaşık 23 milyar dolar fazla vereceğini hesaplıyoruz.

Öte yandan ekonomide kredi politikası yine hızlandırıcı yönde olursa, global emtialarda fiyat baskısı devam ederse, Avrupa ekonomisi şu an hesapladığımızdan daha hızlı yavaşlar ve altın ithalatındaki öngörümüz farklılaşırsa hesapladığımız 30 milyar dolardan çok daha yüksek cari açık görme riskimiz var. Ek olarak; 2022 yılında 2019'una benzer net 35 milyar dolar turizm geliri beklemekteydik fakat yaşanan bu savaş sonrası turizm geliri tahminimizi de net 30 milyar dolara düşürüyoruz (2021 net: 22 milyar USD).

200 milyar dolar döviz ihtiyacı

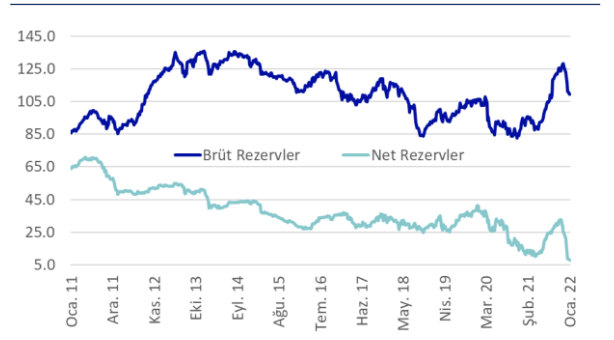
2022 yılında 170 milyar dolar toplam dış borç ödememiz ve 30 milyar dolar cari açık hesabımızla, yaklaşık 200 milyar dolar dış finansman ihtiyacı mevcut. Hem global faizlerdeki yükseliş, hem de Türkiye'nin kendi risk primindeki belirgin artıştan dolayı yabancı para borçlanmamız oldukça pahalı hale gelmiş durumda.

Cari Açık (Milyar USD)

Kaynak: TCMB, TDM

TCMB Rezervleri (Milyar USD)

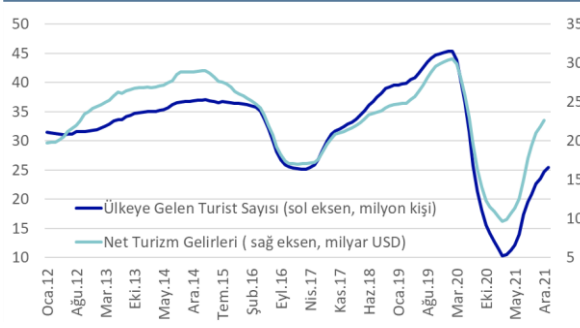

Kaynak: TCMB

2022’de toplam brüt dış finansman ihtiyacı 200 milyar dolar

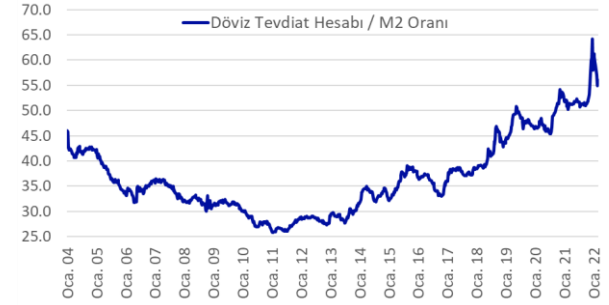
Hem yüksek cari açık hem de enflasyonun geçtiğimiz yılların çok üzerine çıkmış olması dış borçlanma maliyetini artırırken ekonominin ihtiyacı olan dövize erişimi de zorlaştırmakta. Dış sermayeye dayalı bir büyüme modelimiz olduğu için de dövize her maliyetli erişim, büyümenin fonlamasını zorlaştırmakta ve yatırımları baskılamakta. 2021 sonunda erken faiz indirimin tetiklediği bir kur şoku yaşadık ve Kur Korumalı Mevduat gibi çok da sürdürülebilir olmayan enstrümanlarla zaman kazandık. Fakat ekonomide dış finansman tarafında baskı halen devam etmekte ve global ölçekte yeni riskler ortaya çıkmakta. TCMB Döviz Rezervi yeterlilik metrikleri de hem emsal ülkelerden çok zayıf hem de düşük seviyesi ile kırılganlık yaratmakta. Uyguladığımız politikalar da kalıcı rezerv birikimi sağlamanın aksine, rezervlerimizin daha da zayıflanması ile sonuçlanıyor.

Turizm (12a kümüle)

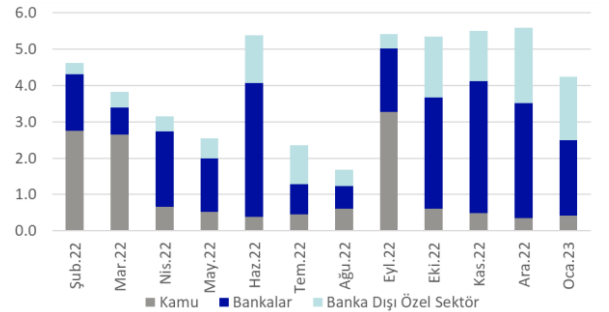
Kaynak: TÜİK

Dolarizasyon

Kaynak: TCMB, TDM

Dış Borç Ödemeleri (Milyar USD)

Kaynak: TCMB, Hazine ve Maliye Bakanlığı

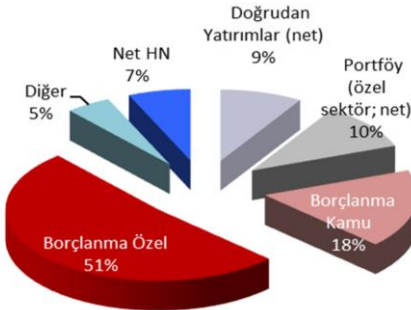
Dış finansmanda baskının devamı olası..

Türkiye hem emsallerinden oldukça yüksek enflasyonu hem de yüklü dış finansman ihtiyacı ile, ancak öngörülebilir ve doğru iktisadi politikalar inşa edebildiği ölçüde yabancı sermayeye erişimi söz konusu olabilir.

Türk şirketlerinin net döviz açık pozisyonu 2021 sonu itibarıyla yaklaşık 120 milyar dolar. Kurdaki her yükseliş, bilançolara kur zararı olarak yazılmakta ve bu kanaldan büyümeyi baskılamaktadır.

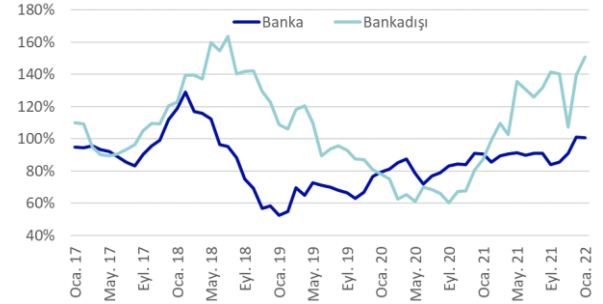
Dolayısıyla 2018/2020/2021 yıllarında yaşadığımız kur şoklarının ardından, ucuz maliyetle döviz erişimimizin oldukça kritik olduğu bir dönemden geçiyoruz. Reel kesim bilançolarında yaşanması muhtemel kur kaynaklı her maliyet artışı, bir dönem sonra yatırımlar ve büyüme üzerinde baskı yaratıyor.

Dış Finansman Kompozisyonu (Son 10 yıl ortalama)

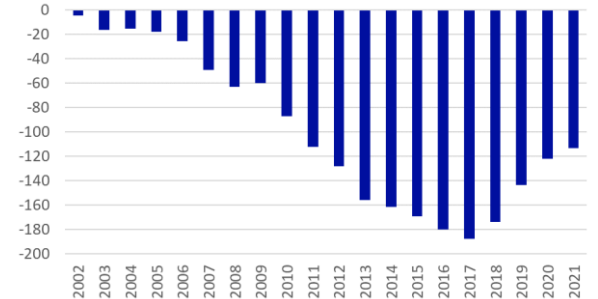
Kaynak: TCMB, TÜSİAD Hesapları

Dış Borç Çevirme Rasyosu (6ay kümüle, %)

Kaynak: TCMB, TDM

Özel Sektör Net Döviz Pozisyonu (Milyar USD)

Kaynak: TCMB

	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
GSYH Büyümesi (%)	11.0	1.8	0.9	3.0	7.5	3.3	6.1
Nominal GSYH (mlr TL)	7209	5048	4320	3758	3134	2627	2351
Nominal GSYH (mlr USD)	803	717	761	797	859	869	867
Nominal GSYH Kişi Başına (USD)	9539	8599	9213	9792	10696	10964	11085
TÜFE Enflasyon (yılsunu, yıllık, %)	36.1	14.6	11.8	20.3	11.9	8.5	8.8
İşsizlik Oranı (%)	12.0	13.2	13.7	11.0	10.9	10.9	10.3
Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi (mlr TL)	-192.2	-175.3	-124.7	-72.8	-47.8	-29.9	-23.5
GSYH'ye % oran olarak	-2.7	-3.5	-2.9	-1.9	-1.5	-1.1	-1.0
Merkezi Yönetim Faiz Dışı Dengesi (mlr TL)	-11.4	-41.3	-24.8	1.1	8.9	20.3	29.5
GSYH'ye % oran olarak	-0.2	-0.8	-0.6	0.0	0.3	0.8	1.3
Merkezi Yönetim Borç Stoku (% GSYH)	38.1	35.9	30.8	28.4	28.0	28.9	28.8
İç Borç	18.3	21.0	17.5	15.6	17.1	17.8	18.7
Dış Borç	19.8	14.9	13.3	12.8	10.9	11.1	10.1
Dış Ticaret Dengesi (mlr USD)	-46.2	-49.8	-29.5	-54.0	-74.2	-52.9	-62.6
Toplam İhracat (mlr USD)	225.3	169.7	180.8	177.2	164.5	149.2	151.0
Toplam İthalat (mlr USD)	271.4	219.5	210.3	231.2	238.7	202.2	213.6
Cari Denge (mlr USD)	-14.9	-35.5	6.8	-21.7	-40.8	-27.0	-27.3
GSYH'ye % oran olarak	-1.9	-5.0	0.7	-2.7	-4.8	-3.1	-3.2
USD/TL (dönem sonu)	13.3	7.4	5.9	5.3	3.8	3.5	2.9
yılsunu, %	79.7	24.9	12.5	40.0	7.2	20.6	25.4
EUR/TL (dönem sonu)	15.1	9.1	6.6	6.0	4.5	3.7	3.2
yılsunu, %	65.5	36.8	10.3	33.8	21.7	16.5	12.6
EUR/USD Paritesi (dönem sonu)	1.13	1.23	1.11	1.15	1.18	1.05	1.09
Gösterge Faiz Oranı (blşk, yılsunu)	22.7	15.0	11.7	19.7	13.4	10.7	10.8

	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Toplam Aktifler (mlr TL)	9,215	6,106	4,491	3,867	3,258	2,731	2,357
Reel büyüme (yıllık %)	10.9	18.7	3.8	-1.3	6.6	6.7	8.6
GSYH'ye % oranı	127.8	121.0	103.9	102.9	104.0	104.0	100.3
Toplam Krediler (mlr TL)	4,900	3,576	2,656	2,394	2,098	1,734	1,485
Toplam aktiflere % oranı	53.2	58.6	59.1	61.9	64.4	63.5	63.0
GSYH'ye % oranı	68.0	70.9	61.4	63.7	66.9	66.0	63.1
Takipteki Alacaklar (mlr TL)	160	151	149	94	64	58	47
Toplam kredilere % oranı	3.3	4.2	5.6	3.9	3.0	3.3	3.2
Mevduat (mlr TL)	5,303	3,455	2,570	2,044	1,716	1,453	1,246
Toplam Özkaynaklar (mlr TL)	714	600	492	422	359	300	262
Net Dönem Karı (mlr TL)	93	59	49	54	49	38	26
Aktif Karlılığı (%)	1.0	1.0	1.1	1.4	1.5	1.4	1.1
Özkaynak Karlılığı (%)	13.0	9.8	10.0	12.7	13.7	12.5	9.9

Kaynak: BDDK, TDM

TU SIAD